

ข่าวเดือนการระบาดศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๑๐๗ ประจำวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐

โรคใบขีดโปร่งแสงข้าว

เดือนเกษตรกรที่ปลูกข้าวที่ข้าวอยู่ในระยะแตกกอถึงออกรวง โดยเฉพาะในภาคตะวันออกและภาคกลาง เนื่องจากช่วงนี้ฝนตกกระจายหลายพื้นที่ สภาพอากาศมีความชื้นสูง เหมาะต่อการระบาดของโรคใบขีดโปร่งแสงข้าว และเริ่มพบโรคนี้นในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี ดังนั้น เกษตรกรในจังหวัดดังกล่าว และจังหวัดใกล้เคียง หมั่นสำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเริ่มพบใบข้าวมีอาการเป็นขีดซ้ายยาวไปตามเส้นใบ ต่อมาค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีเหลือง หรือส้ม ให้รีบแจ้งสำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อดำเนินการหาแนวทางควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

เชื้อสาเหตุ : เชื้อแบคทีเรีย *Xanthomonas oryzae* pv. *oryzicola* (Fang et al.) Swings et al.

ลักษณะอาการ

โรคนี้นี้เป็นได้ตั้งแต่ระยะข้าวแตกกอจนถึงออกรวง อาการปรากฏเริ่มแรกที่ใบเป็นขีดซ้ายยาวไปตามเส้นใบ ต่อมาค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีเหลืองหรือส้ม เมื่อแผลขยายรวมกันก็จะเป็นแผลใหญ่ แสงสามารถทะลุผ่านได้ และพบหยดน้ำสีเหลืองคล้ายยางสนกลมๆ ขนาดเล็กเท่าหัวเข็มหมุดปรากฏอยู่บนแผล ความยาวของแผลขึ้นอยู่กับความต้านทานของพันธุ์ข้าว และความรุนแรงของเชื้อ ในพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรค แผลจะขยายจนใบไหม้ไปถึงกาบใบ ลักษณะของแผลจะคล้ายคลึงกับเกิดบนใบส่วนในพันธุ์ต้านทาน จำนวนแผลจะน้อยและแผลจะไม่ขยายตามความยาวของใบ รอบๆ แผลจะมีสีน้ำตาลดำ

การแพร่ระบาด

พบมากในนาข้าวฝน และนาชลประทาน ฝนตกชุกความชื้นสูง ลมพัดแรง จะช่วยให้โรคแพร่ระบาดอย่างกว้างขวางรวดเร็ว และถ้าสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ใบข้าวที่แตกใหม่ อาจไม่แสดงอาการโรคเลย

กรมส่งเสริมการเกษตร แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. สำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกสัปดาห์
๒. ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมาก
๓. ไม่ควรปลูกข้าวแน่นเกินไป และอย่าให้ระดับน้ำในนาสูงเกินควร
๔. ควรเฝ้าระวังการเกิดโรคถ้าปลูกข้าวพันธุ์ที่อ่อนแอ เช่น พันธุ์ขาวดอกมะลิ๑๕ กข๖ เหนียวสันป่าตอง พิษณุโลก๒ ชัยนาท๑ เมื่อเริ่มพบอาการของโรคบนใบข้าว ให้ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช อัตราตามคำแนะนำเช่น ไอโซโพรโทโอเลน คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ สเตร์พโตมัยซินซัลเฟต+ออกซีเตทตราไซคลินไฮโดรคลอไรด์ ไตรเบซิคคอปเปอร์ซัลเฟต

ที่มา : องค์ความรู้เรื่องข้าว กรมการข้าว

เรียบเรียงโดย : กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

ที่มาภาพ : ศูนย์วิจัยข้าวปราจีนบุรี

ที่มาภาพ : กรมการข้าว